

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek.

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek. Zapolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hónapra — — — — 3 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetői irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 82. szám.

Kedd, április 12.

Rohonyi Gyula államtitkár jelölése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, április 12.

Lapunk tegnapi számában már röviden hírt adtunk arról az örvendetes eseményről, hogy a nagybecskereki nemzeti munkapárt vezetőségének Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkár személyében sikerült olyan képviselőjelöltet nyerni, aki kiválóságánál, nagysúlyu állásánál fogva Nagybecskerek városának olyan képviselője lehet, hogy ezt a szegény elhagyott várost a haladás, a fejlődés, a boldogulás útjára vezetheti és felvirágoztathatja.

Rohonyi Gyula jelölésére s ennek jelentőségére majd még vissza fogunk térni s itt ma csak arról a lelkes gyűlésről számolunk be, amelyen a nagybecskereki nemzeti munkapárt Rohonyi Gyulát egy szívvel-lélekkel s kitörő lelkesedéssel jelölte Nagybecskerek város képviselőjelöltjének.

A mai jelölő gyűlésről szóló tudósításunk a következő:

A nagybecskereki nemzeti munkapárt végrehajtó-bizottsága ma délelőtt 11 órára gyűlést hívott össze a kaszinó nagytermébe, hogy a képviselőjelölés dolgában határozzon.

A gyűlésre, bár alig volt előkészítve, Rohonyi Gyula jelölésének örömhírére százával sereglettek össze a választók társadalmi és nemzeti különbség nélkül s zsufoltság megtöltötték a kaszinó tágas nagytermét.

Az elnöki megnyitó.

Franz J. L. pártelnök pontban 11 órakor megnyitja a gyűlést s miután üdvözi a nagyszámmal megjelent választókat, ismerteti a pártvezetőség munkáját, amit a pártalakulás óta végzett. Előadja azután, hogy dr. Pap Géza, akit az első alkalommal képviselőnek jelölt, április 7-ikén kelt levelében legnagyobb sajnálkozásának kifejezése mellett kijelentette, hogy nem vállalhatja a nagybecskereki jelöltséget, mert morális tekintetből a bégaszentgyörgyi kerületben kell föllépni, a melyet már több cikluson képviselt. Miután Pap Géza nem vállalta a jelöltséget, a pártvezetőségnek új jelölt után kellett néznie, még pedig olyan jelölt után, aki Nagybecskerek városát méltóan képviselheti a parlamentben. A

pártvezetőség eljárása sikerrel is járt, mert olyan jelöltet talált, aki minden tekintetben való kiválóságánál, nagy állásánál fogva a parlamenti munkában hozzájárulhat ahhoz, hogy az ország a négy esztendő tespedésből kijusson, másrészt Nagybecskerek városát a boldogulás útjára vezesse és felvirágoztassa.

Ez a férfi, ez a jelölt — folytatta tovább az elnök — Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkár. (Percekig tartó lelkes éljenzés.) Rohonyi Gyula kijelentette már, hogy amennyiben Nagybecskerek város választói a jelöltséget felajánlják, hajlandó azt elfogadni, azért indítványozza tehát, hogy a pártgyűlés jelölje Rohonyi Gyula államtitkárt s a jelölésről nyomban táviratilag értesítse. (Hosszu zajos éljenzés és taps.)

Felszólalások.

Dr. Vaszity Endre alelnök szerb nyelven tolmácsolja Franz J. L. szavait és indítványát, amit a nagyszámmal jelenlevő szerbek szintén kitörő éljenzéssel fogadnak.

Most dr. Györgyevics Milos szólalt föl s nagyhatalú beszédben ismertette a szerbajku választó polgárokkal a helyzetet. Rámutatott arra, hogy a 48-as uralom a rövid négy év alatt is ugyszólván tönkretette az országot, azért tehát vissza kell állítani a hatvanhetes uralmat, amely negyven esztendő alatt oly hasznosan működött az országra nézve, amelynek uralma alatt az ország és népe egyre fejlődött. Hogy ezt elérhessük, erre minden magyarnak, minden szerbnek össze kell fognia. Bírálja azután a koalíció működését, amely uralomrajutása előtt mindent ígért a népeknek, de semmit sem teljesített. Négy évig ült a hatalomban, de ígéreteiről, a népről, az országról megelégedezett s nem épített, hanem csak rombolt. (Ugy van! Ugy van!) Szólt tovább az önnálló bankról s ezt az országra nézve ma nem tartja előnyösnek, mert gazdaságilag gyöngye. (Ugy van!) Iparilag és gazdaságilag erőssé kell tenni előbb az országot s azután az erős alapon haladni tovább.

Rendkívüli hatás mellett azután a szerb-magyar szövetkezésről beszélt. Rámutatott Justh és a radikális szerbek szövetkezésének hamis alapjaira. A szerbeknek és magyaroknak nem kell külön szövetséget kötni, külön barátságot enunciólni, mert a magyarok és a szerbek egy anya gyermekei s testvérek anélkül, hogy ezt külön proklamálni kellene. (Hosszantartó éljenzés, zsvió és taps.)

Tolmácsolta azután a pártelnök javaslatát, hogy a gyűlés Rohonyi Gyula államtitkár jelölje. (Zajos zsvió! kiáltások.) Ismerteti Rohonyi kiváló egyéniségét, nagy politikai súlyát és lelkére kőti minden szerbnek, hogy teljes erejével, egy

szívvel-lélekkel támogassa Rohonyit. Eleget szenvedett — ugymond — ez a város, hogy olyan képviselőket küldött a parlamentbe, akiknek semmi súlyuk, semmi befolyásuk nem volt és szavuk a pusztában elhangzó szó volt, mikor a város érdekeiért kellett síkra szállni. Most olyan jelöltünk van, aki a városnak hasznára lehet, azért a város minden lakosának elsőrangú érdeke, hogy ennek a jelöltnek a lobogóját győzelemre juttassa. Éljen Rohonyi Gyula!

Hosszu, percekig tartó kitörő lelkesedés volt a válasz Györgyevics beszédére s a ig akart szünni az éljenzés és a zsvió!

Az éljenzaj lecsillapultával dr. Anna Ernő, a párt másik alelnöke emelkedett szólásra s ugyancsak nagyhatalú német beszédben ismertette a pártvezetőség eddigi tevékenységét s a helyzetet. Kifejtette ő is, hogy ennek a szegény elhagyott városnak milyen rendkívüli érdeke, hogy olyan képviselőt küldjön a parlamentbe, aki nagy tudásával, állásának súlyával és befolyásával a város érdekeit hathatósan szolgálhatja. Eddig nem volt ilyen képviselője a városnak s míg a többi városok, akiknek befolyásos nagysúlyu politikus volt a képviselőjük, rohamosan haladtak, addig Nagybecskerek nem támogatva senkitől, egyre jobban visszafelődött. A város lakosságának tehát eminens érdeke, hogy félre téve minden politikai tekintetet olyan férfi mellett csoportosuljon, mint Rohonyi államtitkár, aki mint a város képviselője a város boldogulását elő tudja segíteni. Azzal a fölhívással végzi szavait, hogy fogjon össze a város minden polgára, hogy Rohonyi a választásból diadalmasan kerüljön ki. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Rohonyi Gyula jelölése.

Franz J. L. elnök, miután már több felszólaló nem jelentkezett, kimondja, hogy a pártgyűlés Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkárát egyhangulag képviselőjelöltté kiáltja s erről táviratilag értesíti. (Szünni nem akaró zajos éljenzés.)

Jelenti továbbá az elnök, hogy a legközelebbi napokban küldöttségileg is tisztelegnek Rohonyi Gyula államtitkárnál a jelöltség felajánlására s aki a küldöttségben részt akar venni, az jelentkezze nála, vagy dr. Anna Ernő és dr. Vaszity Endre alelnököknél.

Dr. Pollák Győző fölhívja a figyelmet arra a véletlenre, hogy éppen ma van Gyula napja, tehát a jelölt nevenapja is. Miután a város és jelölte közötti viszonyt igyekezni kell minél ben-

A „TORONTÁL” tárcája.

Az áldozat.

Az igazgató behívatta Bariel Pált és így szólott hozzá:

— Uram, mi nagyon meg vagyunk önnel elégedve. Szívesen elismerem az ön buzgalmit és kitartó munkásságát. Ön különböző alkalmakkal annyi erélyvel és éles ítélő képességgel járt el az ügyek vezetésében, melyhez őszintén szerencsét kívánok. A számvevői osztályból áthelyezzük önt az igazgatósághoz. Az ön éles elméje és jó modora mellett ott sokra viheti. A havi fizetését 220 frankra emeljük. Apropos, majd el is felejtettem. Egy okmány hiányzik az ön bizonyítványai közül. . . Oh, ez pusztán formalitás. . . Ön tudja, mi az adminisztráció. . . Nincs meg az ön anyakönyvi kivonata.

— Igazgató ur, nem tudtam. . .
— Mi vagyunk a hibások! Kérnünk kellett volna ezt öntől mindjárt beléptekor. De miután az édes anyjának az ajánlatára lépett ön be, erre nem is gondoltak. Még egyszer, csupán csak formalitásról van szó. Az alkalmazottak bizonyítványainak teljeseknek kell lenni.

— Érttem, igazgató ur, értem. . .
— Ha csak magamról volna szó, rá sem gondoltam volna, hogy kérjem öntől ezt az okmányt. De hát a szabály szabály s az okmányokat rendben tartó osztály sürgeti a pótlást.

— Tüstént írj fogok, igazgató ur, hogy küldjék meg nekem a kivonatot. És szívem mélyéből köszönöm a bizodalmat, melylyel igazgató ur megtisztel.

— Ne köszönje.

— Legyen meggyőződve, hogy megteszek minden lehetőt, hogy ezt a bizalmat kiérdemeljem. . .

— Tudom, tudom. Ismerem önt. A jó tisztviselők ritkák s boldog az ember, ha megjutalmazhatja őket.

Bariel Pál ragyogó arccal tért vissza az osztályába. Kéltvő óta volt alkalmazva a gazdag biztosító-intézetben. Katonai szolgálata után jutott bele az édes anyjának a közbenjárására, ki gépirónő volt az intézetnél.

Rögtön szerette volna közölni vele a jó hírt. De az osztály, hol az anyja dolgozott, az épület más részébe esett.

Csak esténként szoktak találkozni egy omnibus állomásnál az intézet közelében. Pál érkezett mindig előbb és két jegyet váltott.

Amint az anyját észrevette, elébe sietett s a nyakába ugrott e szavakkal: „Mamám, az igazgató magához hívott; felemelte a fizetésemet!”

A járó-kelők hátrafordultak s egy suhanc, nagy batyuval a hátán, oda kiállította neki: „Hé szerelmesek, nem adnának egy kis helyet, hogy tovább mehessen az ember!”

Barielné negyvenkét éve dacára egészen fiatalnak látszott. Karcus természetével, fürgé járásával még mindig szép asszony volt finom szelíd arccal, dus gesztenyeszín hajjal, nagy kék szemekkel, melyeknek a komolysága erős ellentétben állott a fűrtök által körített üde, kisse gyermekes arccal.

A járókelők, kik látták, hogy Pál megcsókolja ezt a kedves elegáns asszonyt, sohasem hitték volna, hogy fiú és anyával állanak szemben.

A fiatal ember nagyon büszke volt az ő szép mamájára. Az érzelem, melyet neki szentelt, hő és erős volt. Szerette őt, mint anyát, mint nővért és mint barátnőjét. Volt a szeretetében csodálat, gyöngédség, büszkeség, hála, féltékenység és annak a szükségnek az érzése, hogy védje és gyűgyögtesse őt.

És Pál nem járt a nők után, nem epekedett utánok. Rá nézve csak egy nő volt a világon: az édes anyja. Amint olyan fiatalnak, élénknek, csinosnak látta őt, majdnem megelégedett a kötelekről, mely őket összefűzte.

Nagy szózaparassággal beszélte el találkozását az igazgatójával. Hogy az eseményt megünnepeljék, nem mentek haza ebédelni, egy vendéglőt kerestek fel; azután zenét mentek hallgatni egy kávéházba.

Pál másnap az anyakönyvi hivatalba ment, hogy megtudja, minő formalitások szükségesek a kivonat megszerzésére. Megmondták neki, hogy ama városnegyed polgári törvényeskétől kell azt kérni, a melyben született.

Sietett megírni a kérvényét s három nap múlva kezébe volt az anyakönyvi kivonat.

Pál éppen egyedül volt otthon. Az édes anyja egyik barátnőjénél ebédel, kivel színházba akart menni.

Amint az okmányba pillantott s a megjegyzések számára fentartott rovatot olvasta, fájdalmasan ordított fel, az asztalra hanyatlott s arcát a két kezébe temetve, hangosan zokogott.

Az anyját mindenki Bariel asszonynak hívta. De sohasem volt férjes nő. Hő szerelme mámorában megelégedett magáról a vőlegénye karjai közt, ki csakhamar vasuti szerencsétlenség áldozata lett egy héttel az esküvőjük előtt. És Pál

sőbbé, családiasá tenni, ragadja meg a gyűlés ezt a kedvező alkalmat s az üdvözlő táviratban köszöntse az államtitkár nevénapja alkalmából is, hadd érezze a hivatalos aktuson kívül a szív melegét is. (Zajos éljenzés és helyeslés.)

Miután a sürgöny elküldésével megbízták a pártelnökséget, Franz J. L. elnök zajos éljenzés közben a gyűlést berekesztette.

Üdvözlő távirat Rohonyinak.

A gyűlés megbízásából Franz J. L. pártelnök a következő táviratot intézte Rohonyi Gyula államtitkárhoz:

Mélt. Rohonyi Gyula
igazságügyminiszteri államtitkár urnak
Budapest.

A nagybecskereki nemzeti munkapárt mai nagygyűlésén egyhangú lelkesedéssel Méltóságodat kiáltotta ki jelöltül. Midőn ennek szives elfogadására kérjük, addig is, míg azt személyesen felajánlani alkalmunk lesz, szívből üdvözlőjük Méltóságodat mint városunk jelöltjét s egyben lelkünk egész melegével köszöntjük mai becse névnapja alkalmából is.

Kaufmann István, Franz J. L.,
jegyző. pártelnök.

Választási mozgalmak Torontálban.

Nagybecskerek, április 12.

A nemzeti munkapárt Németczerlyán.

Németczerlyáról írják lapunknak: Községünkben f. hó 9-én volt a nemzeti munkapárt alakuló gyűlése. Választóink a gyűlésen csaknem az utolsó emberig részt vettek s nagy lelkesedéssel csatlakoztak a kibontott zászló alá s a párt egyhangulag megalakult s sürgönyileg üdvözlőtek gróf Khuen-Héderváryt, gróf Tisza Istvánt, dr. Dellimanics Lajos főispánt és Pirkner János min. tanácsos, képviselőjelöltet. Egyben elhatározták, hogy a f. hó 17-én Zsombolyán tartandó jelölőgyűlésen 24 kocsival 80 választó fog részt venni. Községbeli 165 választó közül nincs kettő, ki szívvél-lélekkel ne csatlakozna a nemzeti munkapárt zászlaja köré. Hódy Gyula volt képviselő f. hó 10-én reggel 8 óra tájt vonult át zsombolyai kisérétével községünkön, anélkül azonban, hogy itt megállt volna, valószínűleg nem tartotta tanácsosnak, látván a választók hangulatát. A heves abuzusokból hamar tisztába jöhetett választóink véleményével. Községből Czernya községébe hajtatott, hol rövid programbeszédet mondott, melyet az ottani választók záptojásokkal fűszereztek. Onnan hamarosan Klári községébe hajtatott, nem a legrözsásabb reményekkel elteleve.

A párdányi kerületből.

Mint Ivándáról jelentik, a község választópolgárai folyó hó 10-én értekezletre gyűltek össze. Ezen értekezleten a község összes választói majdnem kivétel nélkül résztvettek és amely alkalommal nagy lelkesültség mellett kimondták, miszerint a legközelebbi képviselőválasztáson politikai pártállásra, vallás és anyanyelvi megoszlásra való tekintet nélkül, egyhangulag, mint egy ember, fogják szavazatukat leadni ifj. dr. Daniel Pálra, a kerület nemzeti

ebből az egyetlen ölekezésből született. Egyedül ő ismerte ezt a titkot: a világ általában özvegynek tartotta Bariel asszonyt.

Az anyakönyvi kivonatban azonban ott állott: Bariel Pál, született Fontainebleauban, 1886. május 1-én. X-nek a fia és Bariel Louisanak.

A Pál szeme előtt elvonult az önmegtartóval, küzdelemmel, erélyvel és becsülettel telt élet, melyet a saját és a vőlegénye családjától elhagyott édes anyjának át kellett élnie, hogy egészen az övé maradhasson. Végre egy kis állást küzdött ki magának. Félig-meddig jólételelt. Boldog volt. Tiszteletben állott.

De ha beadja anyakönyvi kivonatát a társaságnak, vége lesz minden tiszteletnek, melylyel az anyja körül van véve, mert az embereket aljas előítéletek vezérik. Barielné visszautasította egykor az egyik osztályfőnök tolakodó udvarlását. Most aztán képmutatónak, álszentkedőnek fogják tartani.

Nem, nem, nem fogja beadni ezt a pironoságos kivonatot.

Dühösen tépte apró darabokra és bedobta a kandalló tűzébe.

De követelni fogják tőle... Azt hiszik, hogy talán rovvott előéletű.

Mit tegyen? Gondolkozott. Majd távozott hazulról. Ment cáltalanul, mint az örült. Bármely oldalról nézte is a helyzetét, elveszettnek látta magát. Szégyent hozzon erre a tökéletes anyára? Egy utcasarkon gépkocsi fordult be. Pál elé rohant s a nehéz kerekek elé vetette magát áldozatul a tömeg kegyetlen ostobaságának.

Gaston Duvernois.

munkapárt jelöltjére, ki a kerületet eddig is képviselte és ki mint ilyen a multban ugy a kerület, mint pedig a kerület minden egyes polgárának érdekeit mindenkor igazán szívvel-lélekkel, fáradságot nem kímélve képviselte, mi által is az egész választókerületben óriási népszerűséget szerzett.

A pancsovai mandátum.

Mint Pancsováról írják, Pancsova függetlenségi és szerb radikális választópolgárai a pancsovai mandátumot Muth Gáspár dr. temesvári ügyvédnek ajánlották fel. Muth megköszönte a bizalmat, de nem fogadta el a jelöltséget. Ma még nincs végkép eldőntve a pancsovai mandátum ügye. A választók szeretnék ismét Bohus Károlyt, a kerület volt képviselőjét felléptetni, de Bohus még nem határozta el magát arra, hogy a jelöltséget elfogadja. Ha Bohus nem vállal mandátumot, akkor a pancsovaiak Gráber László dr. pancsovai ügyvédet léptetik fel.

Az zichyfalvi kerületből.

Tolvádiáról írják lapunknak: A zichyfalvi kerületben a választók szép számú küldöttsége tisztelgett Gasztonyi Lőrinc Tolvádi, a kerület egyik legnagyobb községének jegyzőjénél, hogy őt a képviselőjelöltség elfogadására felkérje. Gasztonyi a küldöttséget szívélyesen fogadta, de a jelöltség elfogadása tekintetében határozottan nem nyilatkozott s a következőket jelentette ki:

„Az önök megtisztelő bizalma — ugymond — becses kincs előttem, amelyre méltán büszke is lehetek. A mai politikai viszonyok között a nemzeti munkapárt programját tartom olyan-nak, mely egyedül alkalmas arra, hogy az országot nehéz helyzetéből a boldogulás felé kivezesse. Ugy tudom azonban, hogy ezen programmal eddigi illusztris képviselőnk gróf Karácsonyi Jenő ismét vállalja a jelöltséget s így szerény személyemet nem kívánom előtérbe tolni. Feltéve azonban, hogy gróf Karácsonyi a jelölést nem fogadná el, úgy már eleve is kijelentem, hogy bizalmuk megnyilvánulása elől nem fogok kitérni s nemzeti munkapárti programmal ez esetben a jelölést elfogadom. (Harsány éljenzés.) Fogadják megjelenésükért hálás köszönetemet.“

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggeli 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/65 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

Április 12.

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 757.7 mm. Hőmérséklet: maximum — C, minimum —1.6. Csapadék: —. Felhőzet: 5. Szélirány és erősség: W. 1.

Jóslat a következő 24 órára: Keleten elvélve csapadék. Éjjeli fagy. Később enyhébb.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggeli 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = firtősfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

A gyermekekért.

Az ideai gyermeknapok. — Felhívás a közönséghez.

Az országos gyermekvédő-liga torontálmezei helyi bizottsága az idén is megtartja a gyermeknapokat. Ennek érdekében most a vármegye főispánja a következő lelkes fölhívással fordul a közönséghez:

Fölhívás!

Az Országos Gyermekvédő-liga torontálmezei helyi bizottsága útján a folyó évben is megtartja Nagybecskereken és a megyében a gyermeknapokat.

Ez uton is felkérem a nemesen érző és gondolkodó közönséget, hogy e napokon filléres adományokkal kegyeskedjék az egyesületet nemes célja elérésében támogatni.

Arra is felkérem, hogy bevásárlásaikat sziveskedjenek a gyermeknapokra elhalasztani és azon üzletekben vásárolni, amelyeknek tulajdonosai a gyermeknapokat megtartják, amit a bizottság által rendelkezésre bocsátandó és az egyes üzletekben kifüggesztendő plakátokból tudhatni meg. Azért fontos az ily üzletekben való vásárlás, mert ezen üzlettulajdonosok a gyermeknap üzleti jövedelmük egy általuk meghatározandó részét az egyesületnek rendelkezésére bocsájtják.

Felkérem azon üzlettulajdonosokat, akik a gyermeknapokat megtartani akarják, hogy ebbeli szándékukat Nagybecskereken a főispáni iktatóirodában, avagy Szilágyi Albert m. aljegyzőnél, Nagyikindán a polgármesternél, a községekben a községi elöljáróságnál bejelenteni sziveskedjenek, hogy a szükséges plakátokat annak idején rendelkezésre bocsáthassuk.

A nagybecskereki helyi nagybizottság folyó évi április hó 15-én délelőtt fél 12 órakor tartja meg ujonnan alakuló gyűlését. Erre az ülésre mindazon hölgyeket, urakat és egyesületeket meghívom, akik a gyermekvédelem iránt eddig érdeklődtek és akik érdeklődnek. Az alakuló gyűlés a jelzett időben a megyeszékház főispáni kistermében tartatik meg.

Meg vagyok róla győződve, hogy a gyermekvédelem nemes célját ösmerve, a nagyközönség melegen fogja támogatni kérésünket. Dr. Dellimanics Lajos, főispán.

— **A tavaszi megyei közgyűlés.** Torontál vármegye törvényhatósága legközelebbi rendes tavaszi közgyűlését május hó 9-ikén délelőtt 10 órakor tartja meg.

— **Kinevezés.** A vármegye főispánja dr. Liebmann Vilmos szigorló orvosi, kiskéri lakost a nagyikindai közkórházhoz orvossa kinevezte.

— **A nagybecskereki közkórház új főorvosa.**

A vármegye főispánja a nagybecskereki „József-közkórháznál megüresedett igazgató-főorvosi állásra a két első helyen ajánlott dr. Kleitsch János és dr. Steiner Gyula közül dr. Kleitsch János budapesti műtőorvost nevezte ki. Dr. Steiner Gyula közkórházi főorvost a főispán azért nem nevezhette ki, mert nincs meg neki a műtői oklevele. Az új kórházi főorvos torontáli származású s a legkiválóbb műtőorvosok egyike, úgy hogy minden tekintetben méltó utódjaul ígérkezik dr. Haidegger Lajosnak.

— **Esküvő.** Tabak Ferenc m. kir. tartalékos honvédhadnagy, temesvári dohánybevaltóhivatali segédtsízt szombaton, folyó hó 26-ikán tartja esküvőjét Szilágyi Gyula nagybecskereki pénzügyigazgató-helyettes bájos és nagyműveltségű leányával, Rózsikával. Az egyházi esküvő délelőtt fél 12 órakor lesz a nagybecskereki római kath. plébánia-templomban.

— **Daniel Tibor báró főispáni installációja.**

Daniel Tibor bárót, Pancsova és Versecz városok új főispánját tegnap iktatták be ünnepiesen főispáni székébe Verseczen. Az installáción megjelentek Temesvár, Lugos, Fehérvár-templom, Temes-, Torontál- és Krassó-Szörény-megyék küldöttségei. Torontálmezeje részéről megjelentek az installáción Gyertyánffy Jenő vezetésével Grézlo János, dr. Perisics Zoltán, Zsiross Imre, Gyertyánffy Andor, dr. Ürményi Sándor, dr. Pejov Lipót és Bielek Zoltán.

Az installáló közgyűlés délelőtt 9 órakor kezdődött s a közgyűlés megnyitása után istentisztelet volt. Istentisztelet után Rezucha István polgármester üdvözlötte az új főispánt, a mire Daniel Tibor báró főispán hatásos beszéddel válaszolt, a melyben hangzott, hogy a város kormányzata csak úgy lehet helyes, ha összhangban van a kormány intencióival és biztosan számíthat a polgárság jóindulatára. A nemzetiségiekről szólva, kijelentette, hogy igazságos törekvéseiket támogatni fogja, de ép oly szigorral fog eljárni azokkal szemben, akik a magyar államezme ellen izgatnak. A közgyűlés a főispán beszédét nagy tetszéssel fogadta és számos helyen lelkes éljenzésekkel szabította meg. Az éljenzés csillapultával, Miletics Szlavko dr. szerb nyelven mondott beszédet és kijelentette, hogy a szerbek nem értenek egyet a miniszterelnök politikájával, de azért bizalommal viseltetnek a főispán iránt, mert remélik, hogy szívében fogja viselni a város érdekét. Ezzel a közgyűlés véget ért s délelben a Glückmann-féle szállodában háromszáz terítékű bankett volt.

Ma délelőtt volt a beiktatás Pancsován, a melyről lapunk holnapi számában hozunk tudósítást.

— **A vöröskereszt egyesület köréből.** Az Országos Vöröskereszt Egyesület torontálmezei választmánya a vasárnap megtartott ülésen választmányi orvossá az elhunyt dr. Plechl Szilárd helyébe egyhangulag dr. Haidegger Lajos vármegyei tiszti főorvost választotta meg.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontál vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 10 órakor tartotta dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével rendes havi ülését, amelyről lapunk holnapi számában közlünk részletes tudósítást.

— **A kövezési bizottság ülése.** Nagybecskerek város kövezési bizottsága holnap délután 8 órakor a polgármesteri hivatalban ülést tart.

— **Alapítványi hely a honvéd főreáliskolában.** Gróf Csekonics Endre v. b. tanácsos, királyi főosztálynokmesternek a honvéd főreáliskolában létesített egy alapítványi helye a folyó évben kerül betöltésre alá, miért is az alapítványi helyet elnyerni óhajtoknak figyelmébe ajánljuk, hogy erre vonatkozó pályázati kérvényüket az előírt okmányokkal felszerelve lehetőleg folyó év május hó 10-ig gróf Csekonics Endre v. b. tanácsoshoz Zombolyára nyújtsák be.

— **Meteor hideget jósol.** Meteor jelenti a következőket: A március 28-iki változási nap hatáskörében jelzéseknek megfelelőleg hideg maradt az időjárás, az ország legnagyobb részében fagyot is hozva, sőt helyenkint havazott is. Ezen jelleg a hónap végéig megmaradt, amellyel teljes egészében érvényesült újra a bolygók állásából jött befolyás, úgy, hogy csak midőn e befolyás szűnt, kezdett enyhébb jellegűvé válni az időjárás s hagyott alább a fagy és a terményeknek ártó hideg. Április elejével szeles bár, de enyhébb jelleg köszöntött be, különösen a 3-iki változási nap növelte jelzések szerint is a szeles időt, míg 4-én alább hagyott, de ennek folytán helyenkint csapadék köszöntött be, amit a gazdák már régtől kívántak. Az időjárást csak a 10-iki Szaturnusz együttállása fogja a hidegebb jelleg felé vinni. Amidőn a csapadék is nagyobb mérvben fejlik ki s fagy is valószínű. A 13., 16. és 17-iki változási napok változatos, szeles, esetleg viharos jellegű időjárást vannak hivatva hozni, különösen a 17., de még inkább a 22-iki, amidőn ismét hidegebb, esetleg fagyosabb idő várható, amely jellegét segíti még a 24-iki is s csak ezt követően várhatunk a bolygók részéről ismét állandóbb enyhe időt, amilyenek május hó első napjai is ígérkeznek.

— **Hitelszövetkezeti ösztöndíjak.** A napokban Budapesten megtartott országos hitelszövetkezeti kongresszus a múlt évben létesült gróf Károlyi Sándor-féle ösztöndíj-alapból két megyénkbeli gazdasági hitelszövetkezet könyvelőjének fiának engedélyezett ösztöndíjat, ugymint Lenhardt Ferenc hertelendyfalvai teológusnak 360 koronát és Logojda Géza glogoni középiskolai tanulónak 240 koronát.

„Buziási Phönix” az egyedüli bakteriummentes természetes ásványvíz s ezért nemcsak hazánkban, de az egész művelt világ orvosai által mint legkifejlettebb természetes, az egészség előnyére való üdítő és gyógyvizként ajánljatik. „Buziási Phönix” a hazai ásványvizek legelérhetőbbje és az egész világon legelőnyösebb ismert.

222

Színház, irodalom.

Színházi hetiműsor.

Kedd: „Az aranyember.” (Dráma.) Kovács Margit vendégjátéka.
Szerda: „Az ördög.” (Vígjáték.)
Csütörtök: „Rab Mátyás.” (Operette.)
Péntek: „A kuruzsló.” (Szinműjüjdonás.)
Szombat: „Trenk báró.” (Operettüjdonás.)
Vasárnap délután: „A dollárkirálynő.” (Operette.) — Este „Trenk báró.” (Operette.)

* **A milliárdos kisasszony.** Tegnap este Strausz József ismert operettje „A milliárdos kisasszony” került színre nem nagy közönség előtt, de aki eljött az kellemesen elszórakozhatott a darab fülbemászó muzsikáján és a szöveg bolondériáin. A címszerepet T. Lányi Edith adta a tőle megszokott rutinnal, míg Harmat Évit Mezei Margit játszotta bájosan és temperamentumosan. Igen jó volt a harmadik női szerepben Haraszti Vilma is, míg a férfiszereplők közül Remete Géza és Solymosi Sándor kellettek harsogó derűtséget mókáikkal. Igen jó volt azonban Toronyi Gyula, Gózon Béla is, valamint Turai Antal és Tihanyi Béla szintén. A zenekar kifogástalan volt.

* **A szünügyi-bizottság ülése.** Torontál-vármegye szünügyi-bizottsága holnap délután 5 órakor a vármegyeház főispáni kistermében ülést tart, amelyen meg fogják állapítani a jövő heti műsort, továbbá esetleges megjegyzések, indítványok is lesznek.

* **A robogó vonat tetején ül** Hörpöntő bátya, Dörmögő Dörmötör, a hirneves mackó mulatságos utitársa, aki bővebbet akar róla tudni, hogy s mért került oda, elolvashatja Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó Pajtás legújabb számában. Ugyanitt olvashatni Lampérth

Géza és Vértési Gyula verseit, Lengyel Géza és Dánielné Lengyel Laura elbeszéléseit, Imre Károly cikkét az egyenes járásról, tréfás képes történetet három Béka urfi kalandjáról, Benedek Elek utleírását a Székelyföldről, Rákosi Viktor regényét, a szerkesztői izeneteket, rejtvényeket. A pompás képek közül kiemelkedik Garay Akos rajza. A „Jó Pajtás”, előfizetési ára egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 kor. 50 fillér. Megrendelhető a kiadó Franklin-Társulatnál (Budapest, Egyetem-utca 4. sz.), mely kívánatra ingyen küld mutatványszámot.

* **A „Zenélő Magyarország”,** a magyar családok közkedvelt zenemű folyóiratának 404-ik füzetét jelent meg imént és tartalmazza a következő zeneujdonásokat: I. Alabieff S.: „A csalogány” c. műdalt magyar és német szöveggel, II. Heidelberg Albert: „La flatteuse” „Valse Lenté”-jét. — Minden egyes füzetet hasonló gazdag tartalommal jelenik meg s benne a legmodernebb s közkedvelt zenemű újdonások, úgy, hogy a Zenélő Magyarország előfizetői, a legjobb és legújabb zene újdonásokkal lesznek ellátva, amit egyébként tiszteres pénzért nem tudnak a drága különkiadásokban beszerezni. Havonta két hasonló gazdag tartalmu füzet jelenik meg 6 füzet (60 zeneoldal) egy évnegyedben, 3 korona előfizetésért, melyben a hazai és legnevesebb külföldi zeneszerzők minden valfajtu szemenszedett legjobb szerzeményeit kapja az előfizető. Az eddig megjelent 403 füzet folyton kapható s ezen füzetek tartalom mutató jegyzékét, úgy bármily zeneművek bevásárlását célzó zenemű jegyzékeket minden érdeklődőnek bementve küld meg a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatala, Budapest, VIII., József körút 11.

TÁVIRATOK

A helyzet.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A vasárnapi politikai mozgalmasságok után visszatértek a politikai hétköznapok. Folyik a csendes munka úgy a kormány körében, mint a pártoknál a választások előkészítésére. Sajnos eseménye a helyzetnek a miniszterelnök betegsége, akinél a képviselőházi merénylet okozta sérülések folytán lázbetegség lépett fel, úgy hogy egy időre Abbáziába kell vonulnia egészségének helyreállítására.

A miniszterelnök betegsége.

Budapest, április 12. (A „Torontál” ered. távirata.) K h u e n - H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnökön pár nappal a képviselőház utolsó ülésén ellene elkövetett merénylet után láz tünetei mutatkoztak, amelyek azóta hol gyengébb, hol erősebb mérvben megismétlődtek; ez azonban nem akadályozta a miniszterelnököt a hivatalos ügyek ellátásában. A láz azonban, amely eddig csak esténként jelentkezett, legújában reggel is fellépett. Ennek következtében valószínű, hogy a miniszterelnök egészségének teljes helyreállítása végett már legközelebb Abbáziába megy, ahol egy-két hetet tölt. Távolléte alatt a miniszterelnököt Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, mint a kormány legidősebb tagja fogja helyettesíteni.

A nemzeti munkapártból.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nemzeti munkapárt köréből eredő hírek szerint a párt hivatalos jelöltjeinek a névsorát még e hét végén véglegesen megállapítják s a jövő hét elején publikálják. A párt vezetőségéhez a választások eredményére vonatkozólag mindenütt a legkedvezőbb kilátásokról érkeznek jelentések, úgy, hogy minden valószínűség szerint legalább 230—250 kerületben fog győzni a kormány.

Tisza István Sopronban.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A soproni nemzeti munkapárt szombaton délután fogja megtartani alakuló gyűlését. A gyűlésen részt vesz Tisza István gróf is, aki szombaton reggel utazik Sopronba.

Közös miniszteri értekezlet Budapesten.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint április 20-án Budapesten közös miniszteri értekezlet lesz, amelyen a három közös miniszterrel, a három közös miniszterelnök és Bilinszky lovag osztrák pénzügyminiszter is részt fognak venni. Az értekezlet tárgya a közös költségvetés megállapítása lesz.

Justhék új kortesutja.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti táv.) Justh Gyula e hó közepe után táborkarával ismét folytatja kortesutját. Justhék ezuttal Erdélybe mennek, majd április 30-tól május 4-éig a nagylak—battonyai kerületekben fognak agitálni. Május 5-dikén Justh Gyula visszatér Makóra, ahol programbeszédet mond.

Merény/et egy francia miniszter ellen.

Budapest, április 12. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Párisból sürgönyzik. Voixban egy gyűlésen rálöttek D e l c a s s e miniszterre. A lövés a minisztert megsebesítette, sebe azonban nem veszedelmes.

A budapesti pékmunkások kizárása.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főváros lakossága holnaptól kezdve péksütemény nélkül lesz. A budapesti pékmesterek ugyanis holnaptól kezdve kizárják a munkásaikat, mert sokalják a követeléseiket és nem akarják megadni azokat.

A marsaili sztrájk.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Marsailleből sürgönyzik, az összes közúti vasúti munkások elhatározták, hogy a sztrájkoló tengerészeti munkások érdekében holnaptól kezdve ők is sztrájkba lépnek.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőrszűn déli zárhatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	26.66
Buza (májusra)	26.26
Buza (októberre)	21.92
Rozs (áprilisra)	16.82
Zab (áprilisra)	14.52
Tengeri (májusra)	11.76

Kovács Margit művésznő vendégjátéka.

Bérlet 17. sz. VÁROSI SZÍNHÁZ Előadás 22.

Nagybecskerek, 1910. évi április hó 12-én:

AZ ARANYEMBER.

Dráma 5 felvonásban. — Irta: Jókai Mór.

Személyek:

Timár Mihály (ésőbb Levetinszy)	Gózon Béla
Trikalisz Euthym (Ali Csorbadzsi)	Turai Antal
Timea, a leánya	Kovács Margit
Kadisa, mérnökari tiszt	Tihanyi Béla
Teréza	Nickyné Ilona
Noémi, a leánya	Haraszti Vilma
Brazovics Athanáz, gazdag gabonaüzér	Solymosi Sándor
Zsófia, a neje	H. Lévy Berta
Athália, a leánya	Sárvári Nusi
Krisztyán Tódor	Polgár Károly
Csajkás, Tiszt	Nagy Pál

Holnap, szerdán, április 13-án:

Az ördög.

Felélős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVETETNEK A „TORONTAL” KIADÓHIVATALÁBAN.

Uj! :: Uj!
= Divatos =

NŐI KALAP

óriási választékban.

JÓNÁSZ BERTALAN.

291-53

7291/1909. sz. A nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Szerbnagyszentmiklós községben megüresedett, 1000 kor. fizetés és 200 kor. lakbér javadalmazással egybekötött községi irnoki állásra pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, küldjék be szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi május 15-ig hivatalomhoz.

Nagyszentmiklós, 1910 évi április 6.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

303-3.1

HIRDETÉSEKET

a legjutányosabb árban számítva közlő Torontálmegyében legolvasottabb, legelterjedtebb lap a

„TORONTÁL” politikai napilap.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.
Szécsányból: este 6 óra 31 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 26 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 20 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

A. 302., 303/241. ex. 1910. sz.

Ajánlati hirdetmény.

A bókai gör. kel. szerb egyházközség részére végzendő templomtározás körüli és 5390 kor. 82 fill. költséggel előirányzott kömüves, ács, bádigos, cserépfedő, asztalos, lakatos, mázólo és üveges munkák elvállalása iránt folyó évi április 24-ik napján írásbeli ajánlati tárgyalás lesz megtartva.

Részletes költségvetés, terv és szerződési minta a bókai gör. kel. szerb egyházközség előljáróságánál betekinhető. Ugyanott befizetendő az előirányzott összeg 10%-a bánatpénz gyanánt.

Bóka, 1910. évi április hó 3-án.

A bókai gör. kel. szerb egyházközség előljárósága.

302-3.1

1642/1910. sz. A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye központi járásába kebelezett Nagy- és Kistorák községekből álló székhelyen megüresedett körorvosi állásra pályázatot hirdetnek.

Ezen állással a következő javadalom jár: 1600 korona évi fizetés, 200-200 kor. korpótlék. A törvényben és szabályrendeletben előirt beteglátogatási, halottkém és husszemlésezi díjak, továbbá a most rendezés alatt álló lakbér és fuvardíj-átalányból.

Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy ebbeli szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi április 25-ig aláírott főszolgabíróhoz betérjesszék.

Nagybecskerek, 1910. évi március 15.

Lowieser Imre,
főszolgabíró.

304-1.1

Hirdetmény.

A Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet bevezette

s e célból egy kiváló életbiztosító társasággal lépett összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát 1 koronás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is fizethető. Ezzel kapcsolatban minimális pótdíj ellenében egyszersmind életét is biztosítja.

15 év elteltével,

amikor az 1 koronás heti befizetés kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis

1000 (Egyezer) koronát kézhez kapja.

Amennyiben azonban belevő már az első részlet befizetése után elhalálozna, az egész 1000 korona haladéktalanul esedékessé válik.

Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, ugy

betétjét kamatos kamataival bármikor kézhez kapja.

Beléphetnek 20-60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000-1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagyközönség figyelmét az észszerű takarékoság eme legújabb módjára tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az összeg, melyet az országban ilyképen jegyeztek.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a

Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság.

254-x 19